

**Posudek školitelky na diplomovou práci Bc. Veroniky CUPALOVÉ**  
*La Voix de résistance et de transgression dans l'œuvre poétique de Déwé Gorodé*

Veronika Cupalová se v bakalářském studiu odborně zaměřovala na starší francouzskou literaturu a problematiku překladu, takže v říjnu 2019 na Ústavu románských studií FF UK obhájila výbornou bakalářskou práci nazvanou *Pierre de Ronsard v překladatelském světě Vladimíra Holana*. Od té doby poměrně razantně změnila objekt vědeckého zájmu, studované období i metodologii. Rozhodla se pro literaturu Nové Kaledonie nahlíženou z postkoloniální (a částečně i gender) perspektivy. Z hlediska mé vlastní profesní orientace tuto volbu kvituji s povděkem, stejně jako studentčinu samostatnost při určování tématu a korpusu diplomové práce.

Déwé Gorodé byla bezesporu významnou spisovatelkou, pedagožkou a političkou, první kanakskou ženou s vysokoškolským vzděláním, aktivistkou za nezávislost ostrova na koloniální Francii a v letech 2001-2009 dokonce viceprezidentkou vlády Nové Kaledonie. Zpracovat její dílo monografickým způsobem (nejen) v českém prostředí je proto velmi záslužným počinem. Aktuálnost zvoleného tématu jen potvrzuje momentální krize mezi Novou Kaledonií a Francií, která navrhla změnu volebního práva, podle něhož by francouzští přistěhovalci mohli volit už po deseti letech pobytu v zemi. Nebezpečí z logického přehlasování kanakských zájmů bývalým kolonizátorem jen umocnilo celkovou frustraci ze tří neúspěšných (Francií do jisté míry zmanipulovaných a Kanaky bojkotovaných) referend o nezávislosti ostrova, takže situace mezi metropolitní zemí a jejím zámořským územím zůstává velmi napjatá. I v této souvislosti je třeba nestranně studovat historii vzájemných vztahů, konfliktů i kultur z nich vzniklých. Předložená diplomová práce k tomuto cíli přispívá ve značné míře.

Veronika Cupalová se ve své studii zaměřuje na poetické prostředky, kterými Déwé Gorodé jakožto básnířka bojuje nejprve proti kolonialismu, následně i proti dalším společenským problémům: sociální nespravedlnosti, násilí na ženách, negativním dopadům globalizace apod. Své analýzy opírá o korpus složený ze tří autorčiných sbírek: *Sous les cendres des conqués*, *Dire le vrai* a *Se donner le pays. Paroles jumelles*. Práce je koncipována chronologicky, takže nejprve se soustřeďuje na aktivistickou a poměrně radikální poezii vzniklou k období boje za nezávislost. Následně sleduje vývoj básnířčiny poetiky směrem k novým tématům a postupnému otevírání se světu. Jedním z celkových cílů diplomové práce je i analyzovat jakýsi „gorodovský paradox“, který by se dal shrnout zhruba takto: Jak

odvrhnout západní koloniální dědictví a položit základy nezávislé novokaledonské literatury (kultury, politiky...), když jsem sama dcerou protestantského pastora, absolventkou francouzských škol a nositelkou evropských vyznamenání, přičemž moje básnická tvorba je opět psána v jazyce bývalého kolonizátora?

Diplomová práce je nejsilnější v analytických pasážích, v nichž Veronika Cupalová osvědčuje svou schopnost pracovat s textem, jemně rozlišovat nuance a přiměřeným způsobem vyvozovat závěry. V historických a literárně-historických částech se občas vyskytne zbytečné opakování nebo generalizace, nicméně nejde o nijak dramatickou míru. Veškeré svoje formální i obsahové poznámky jsem studentce sdělovala v průběhu práce nad textem a musím říct, že byly v drtivé většině případů zohledněny.

Proto bych se teď v posudku zaměřila už jen na několik otázek nebo možných rozšíření perspektivy:

- Zajímala by mě náboženská dimenze děl Déwé Gorodé, protože autorka se narodila v protestantské rodině, prošla majoritně katolickou francouzskou kulturou i zkušeností levicové aktivistky, a zároveň se v rámci „návratu ke kořenům“ nemohla nedotknout lokálních spiritualit. I když sama nemusela být v jakémkoli ohledu praktikující, ba ani věřící, dal by se u ní tedy předpokládat jakýsi kreativní synkretismus.
- Jaký je pohled mladších generací kanakských spisovatelů na tuto – dnes již legendární – předchůdkyni? V postkoloniálním kontextu se často střídají období nadšeného obdivu k odvážným předkům s jejich někdy až hyperkritickým odmítáním, protože nebyli „dostatečně“ (odvážní, radikální, francouzštinu odmítající, nebo naopak přísní k lokálním mytologiím a nacionalismům). Na nějaké historické zhodnocení Déwé Gorodé je pár let po její smrti bezpochyby brzy, ale dají se odvodit nějaké dnešní trendy?
- Kdo je dnes typickým čtenářem? Kanakská inteligence, nebo Francouzi zajímající se o frankofonní literatury? A víme, jaký měla Déwé Gorodé vztah k politické a kulturní Frankofonii? Ptám se proto, že jsem ji nenašla mezi signatáři manifestu *Pour une littérature monde en français*, který tento pojem odmítal jako projev neokolonialismu.
- Autorka v diplomové práci zmiňuje, že Déwé Gorodé příliš nemluví o Novokaledoňanech nekanakského původu. Existují v jejich dílech nějaká jiná tabu nebo slepá místa?

Diplomovou práci Bc. Veroniky Cupalové vřele doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením „výborně“.

V Praze dne 10. ledna 2025

Prof. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.